

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju post. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18'— Četrta leta . . . K 4'50
Pol leta . . . K 9'— En mesec . . . K 1'50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1'20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20'— Četrta leta . . . K 5'—
Pol leta . . . K 10'— En mesec . . . K 1'76

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravništvo „DNEVA“.

Tihe vode v Avstriji.

Katastrofalno leto za Avstrijo je bilo leto 1866. Tedaj je Avstrija doživela poraze, da ji skoro ne bi bilo mogoče več se ojačiti.

Krivda tem porazom pa ni bilo avstrijsko ljudstvo, temveč avstrijska višja aristokracija in diplomacija. Ta diplomacija je bila namreč tedaj klerikalna.

In ne pruska armada na severu in ne Italijani na jugu so bili oni, ki so Avstriji pripomogli k sramotnemu porazu l. 1866., bil je to klerikalizem, bila je to naša do kosti zgnota klerikalna diplomacija, ki je ovirala s pomočjo klerikalizma prosveto ljudstva in pomagala širiti protidržavno-rimsko, namesto državne ideje v Avstriji.

Leta 1866. so se pa avstrijskemu ljudstvu odprle oči, sramotni poraz 1866 je dal misliti in ljudstvo je obračunalo s klerikalnimi državni tedanje Avstrije in odločno kričalo: Doli s klerikalizmom v Avstriji!

Padla je konkordatska pogodba, ki je bila uradno razglašena dne 5. nov. 1865. leta med državo in papežem.

Padla je zato, ker je bila ona kriva, da je bila Avstrija sramotno poražena l. 1866.

Avstrijsko ljudstvo je tako zahtevalo!

Konkordat je namreč državna pogodba, da je imela cerkev prvo besedo v najvažnejših državnih vprašanjih. Avstrija je pa v dobi konkordata vedno boljbolj nazadovala, je propadala, kajti škofoje so gospodovali v njej izključno le vedno v svojo korist in spoznavalo se je vedno boljbolj, da je tak položaj nevdružljiv.

Avstrijska duhovščina je bila podložna edinole papežu, država pa duhovščini.

Škofoje so določevali celo, kaj smejo in česa ne smejo čitati v privatnem življenju državljanov; država je pa morala skrbeti za to, da so se ukazi škofov izpolnjevali.

In danes vsakdo že prizna, da je bila doba konkordata v Avstriji: doba sramotnega ponižanja avstrijske vlade in države pred Rimom!

In zgodovina se je izkazala kot pravična sodnica nad konkordatom: Na bojnem polju

pri Kraljevem Gradcu, leta 1866. se je saldiral račun vlade z konkordatom in stari režim, ki je pripravil državo v hlapčevanje Rima, je padel!

Prva beseda, ki se je čula potem v pomladi l. 1876. v državni zbornici po prečitnem prestolnem govoru, je bila od strani državnih poslancev: Da se mora Avstrija konkordata in klerikalizma oprostiti!

Državni poslanci, ki so prišli po polomu klerikalnega sistema v parlament, so takoj spoznali, da je klerikalizem poguba in zlo države in so odločno se uprli kakoli sooblasti Rima pri zakonodaji. Zahtevali so: Država naj si sama urejaje zakone, naj se sama vlada in zakoni naj le nji služijo!

V tem smislu so šli na delo, da so stili tedanjo vsegamogočnost in oblast škofov ter so postavili mesto konkordata nove zakone, ki so imeli služiti v blagor države in državljanov.

Sedanjo avstrijsko diplomacijo seveda ne izniči leto 1866. Ali se da diplomacija sploh počuti. Zato skuša odpreti zopet pot klerikalizmu v Avstrijo.

S pomočjo ministerijalnih odredb in samovoljnih sprememb zakonov, je avstrijska vlada skušala krepiti klerikalizem v ljudstvu; s pomočjo evharističnega kongresa pa skuša pridobiti Rim zase diplomacijo in hoče na umeten način kazati v višje kroge, da je Avstrija klerikalna.

Zato je evharistični kongres prireditelj onih klerikalnih krogov, ki se hočejo pokazati kot zvesto in ponižno dekle internacionalnega klerikalizma, da bi potem tudi popolnoma v klerikalnem duhu lahko zopet zavladali v Avstriji.

Avstrijska diplomacija pa žene Avstrijo zopet v propast, ko z zaprtimi očmi podpira širjenje državnih kvarov — klerikalne ideje med ljudstvom in dela zanj reklamo — pod pretvezo verskega evharističnega kongresa.

»Slovenec« je šel seveda na delo in je svojim čitateljem previdno povedal za kaj gre: Piše:

Avstrijski katoličani so dobre volje, a manjka jim dostikrat onega poguma, ki se prištevja med darove Svetega Duha in je za velike stvari nujno potreben. Kaj radi se dajo katoličani v Avstriji zbegati od vpitja internacionalno organiziranega svobodomiselnstva, niso na njegove napade pripravljani, manjka jim poleg odločnosti večkrat tudi medsebojne edinstva. Ustavna in narodna vprašanja ločijo avstrijske katolike, da dostikrat ne pride do skupnega nastopa tudi takrat, ko bi bilo v obrambo katoliških idealov in svobode cerkve nujno potrebno. Politični boji pa tudi nemalokrat katolike v Avstriji tako absorbirajo, da s praktično versko življenje poplvti in pomeja ona sila, ki katoliško ljudstvo stori nepremagljivo.

Evharistični kongres bo brez dvoma versko zavest poglobil, avstrijske katoličane opogumil, okrepil v njih zavest, da so vsi ena družina in pokazal, kolika je moč krščanstva, ako se vse katoliško ljudstvo združi okoli središča svoje vere.

Papežev legat, kardinal van Rossum, se pripelje na Dunaj po Donavi. Sprejem bo veličasten. Legat bo gost našega cesarja in to je eno najpomembnejših dejstev evharističnega kongresa. Ves svet bo zopet izvedel, da je habsburška vladarska rodovina katoliška, da iz te vere črpa svojo moč in da je slejkoprej njena zgodovinska naloga, braniti ideale kato-

ličanstva v Evropi. Framasonska Francija se, kakor kažejo vsa znamenja, zopet vrača k svojemu Bogu, ljudstva so se naveličala puhlih fraz liberalizma in spoznavajo, da je moč in sreča držav le v krščanstvu.

Tako »Slovenec«. Povedali smo zgoraj, da zgodovina Avstrije dovolj poučno govori o tem. Kaj je treba še prič.

Evharistični kongresi so pojavi zadnjih dob. Spominjajo na srednjeveške procesije. Kristus je rekel, »zapri se v svojo celico in molí...« Toda klerikalizem potrebuje reklame. Da bi dobil več pompa na zunaj, potrebuje zase višjih vladarskih oseb. Zato dokazuje, da je potreben za države. Uveljaviti hočejo s takimi ceremonijami zopet nadvladocerkve nad državo; evharistični kongres se vrši v znamenju proti kulturi in napredku, proti osvobojenju narodov. Taki kongresi imajo svoj rimski politični namen. Ali ga bodo dosegli?

Človeku, ki zasleduje pri nas politične dogodke — ne ostane skrito, da gresta dandanes klerikalizem in vlada z roko v roki proti modernim socialnim in narodnim smerem. Na tistem tečejo globoke vode — božji mlini mellejo počasi in iščejo se pota, kako bi bilo mogoče zavesti zopet absolutizem in klerikalizem, kakor je bilo a. d. 1855. — Sedlitzki, Bach, Beust — to so še vedno avstrijski ideali. Cuvaj, Tisza so po njih vzoru. Taki ljudje pa so mogoči le v dobi klerikalizma, ker jih podpira nevednost ljudstva. — Zunanji pomp pa je potreben, da se omami ljudi. Ob takih časih lahko odplavljajo tihe vode one stebre svobode, ki so si jih narodi gradili pol stoletja.

Dogodki na Balkanu.

Turški parlament in Mladoturki. — Zahteve Albancev. — Vprašanje Macedonije na Bolgarskem. — Srbi so se pridružili Albancem. — Kosovo polje. — Albanski strah. — Negotovitost v turški armadi. — Mir ali prevrat?

Nova turška vlada je stopila na krmilo in si je upala takoj javne povedati svoje zahteve. Da bi pokazala svojo resno voljo, je dala vlada pred parlament postaviti vojaštvo, ki se je šele odstranilo na zahtevo mladoturkov. Vlada je izjavila, da smatra sledeče štiri strani za vzrok notranjega razdora v Turčiji.

1. Da uradniki protipostavno posegajo v volitve. 2. Da častniki odločujejo o političnih strankah. 3. Da se brez obzira na zakon zasedajo važna javna mesta. 4. Da se uporabljajo sredstva, ki so proti ustavi. Vse te točke so se tikale mladoturkov. Sledila je precej burna seja, po kateri je zbornica izrazila s 113 proti 45 glasovom svoje zaupanje.

Vojaška liga je izdala svojo proklamacijo, s katero zahteva nepristransko vlado. Iz tega se vidi, da se turški oficirji hočejo še vedno baviti s politikom in da hočejo odločevati.

Mladoturki so upali na ta način prepričati razpustit zbornico — kar se jim pa najbrže ne bo posrečilo. S tem bo za enkrat padel mladoturški režim. Ali bo za njim sledilo kaj boljšega?

Po celi Bolgariji se vrše shodi, ki sprejemajo rezolucijo, da naj evropske velemoči izposlušajo Macedoniji avtonomijo. Vprašanje je, koliko uspeha bo imela ta akcija.

Albanija je še vedno v revoluciji. Srbi iz Stare Srbije so se pridružili k Albancem in hočejo z njimi skupaj nastopiti proti mladotur-

kom. Srbi so izvolili svoje zastopnike za veliko zborovanje na Kosovem polju.

Čete ustašev na Kosovem polju se vedno bolj množe in prete, da se dvignejo na pot proti Carigradu. Turška vlada se boji vstaških čet in je poklicala del vojske, ki je bila namenjena proti Albancem. V turškem parlamentu so zastopniki Albancev odločno nastopili proti mladoturkom in so rekli, da je vstaja opravljena.

Turška vlada je odredila vse potrebno, da ohrani mir.

Vprašanje je sedaj, ali se bodo mladoturki udali in bodo mirno počakali nadaljnih dogodkov, ali bodo skušali pridobiti zase del vojske in tako napraviti razdor, katerega konec bi bil usoden. Dasi za sedaj vse kaže, da se ohrani za enkrat mir, vendar ni mogoče, da se naenkrat stvari drugače razvijejo.

Strah pred Albanci obvlada danes javno mnenje, kajti Italijani so pred durmi in kako naj se brani Turčija, ako ima v notranjosti upor. — Enako težko stališče pa ima vlada proti vojski, ker si ni gotova, da poveljniki vojske odpravijo pokorščino. V albanski vstaji se je zgodilo več slučajev, da so turške čete prestopile k vstašem. Ako bi sedaj poveljniki potegnili z mladoturki, bi se lahko zgodilo, da bi vojska stavila svoje zahteve in vlada bi morala previdne zahteve upoštevati. Kolobocija je torej velika in kriza še ni premagana. Vsak dan lahko prinese nov preobrat.

POLITIŠKA KRONIKA.

Baron Leopold Chlumecky v italijanski armadi. Italijanski kralj Viktor Emanuel je znamenemu avstrijskemu publicistu baronu Chlumeckemu, ki je igral važno vlogo tudi v škandaloznem Friedjungovem procesu, nenadoma odvzel podeljeni italijanski red Sv. Mavricija in Lazarja. Povod k temu je dal neki članek v reviji »Oesterreichische Rundschau«, kjer je baron Chlumecky jako zaničljivo kritiziral razmere v italijanski armadi. Članek je vzbudil v Italiji vihar ogorčenja in konečno je moral kralj sam poseči vmes. Posledica je bila, da je baron Chlumecky zgubil podeljeni mu italijanski red. Baron Chlumecky se je radi tega v sedanji avgustovi številki imenovane revije zopet oglašil k besedi in zagovarja svoj članek sledeče: »Moj članek je sicer patriotično Italijo zelo vznemiril, vendar pa vsi podatki odgovarjajo resnici, ker so bili večinoma objavljeni že poprej v italijanskih listih samih. Italija radi tega nima nobenega povoda, da se vznemirja.«

Demisija turškega kabineta in turška zbornica. Zbornica je sicer po programatičnem govoru velikega vezirja izrekla vladi svoje zaupanje, toda vlada s to zaupnico ni zadovoljna, ker stoji na stališču, da nima zanesljive večine. To se je pokazalo zlasti vsled tega, ker je bilo pri glasovanju veliko poslancev odsotnih. Vlada radi tega grozi zbornici, da poda svojo demisijo, ali pa razpusti zbornico. Situacija je v zbornici zelo kritična, posebno vsled energičnega nastopa justičnega ministra Hilmi-paše, ki je odločno izjavil, da ne bo pripustil ničesar, kar bi bilo protipostavno. Albanci stoji slejkoprej na stališču, da vlada mora razpustiti sedanjo zbornico in takoj razpisati nove volitve. To se bo najbrže tudi že v najkrajšem času zgodilo. Ministrski svet bo o tem odločil že te dni.

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

Brez pomisleka bi bil jahal dalje po cesti skozi gozd, kajti znano je, da se nikdar ne potuje varneje po opasnem kraju kakor neposredno po napadu, in da skrivajo ure dozdevnega miru največjo nevarnost. Ko pa izvlečem svoj zemljevid, zaprim, da leži Hof bolj proti jugu in da bo boljše, če krenem ob gollavi. Dobro torej, hajdimo preko gollave! Jaj! Jedva sem bil dvesto korakov odondot, že počita dve puški iz grmovja, in ena izmed krogel mi prižvižga mimo ušesa. Lützowci so bili očitno drznejši od španjolskih brigantov, in kar čestital sem si, da nisem ostal na cesti.

Tristo vragov, bil je divji lov! Do kolen po vresju in bodičevju, navkreber in navzdol, neprestano s povešenimi vajeti! Toda moja draga Violetta se ni spoteknila; varno in brzo kakor vedno me je nesla proti cilju; zdela se je, da ve, kako resna je stvar. A jaz? No, mene so imeli že zdavnaj za najboljšega jezdeca v vseh šestih brigadah lahke konjenice; tako, kakor takrat, pa menda še nisem jezditil nikoli. Moj prijatelj bart mi je bil pravil o lisicjih lovih na Angleškem — prepričan sem, tisti dan mi ne bi bila ušla najhitrejša lisica. Zmerom naravnost, čez drn in strn sva drevila, kakor divji golob — nad mojo glavo! V svoji častniški službi sem bil vselej pripravljen, tvegati življenje za svoje ljudi, četudi mi cesar nikoli ni pokazal hvaležnosti. Kajpak, imel je več mož, a Gérarda samo enega — toda molčimo o tem!

Mrak se je spuščal, ko sem prišel spet na veliko cesto, in kmalu nato sem dospel v kraj Lobenstein. Jedva pa sem se doteknil trdega tlaka, izgubi moj konj eno svojih podkev; bil sem primoran poiskati kovačnico. Mož je bil že prenehal z delom in pustil ognju, da je ugasnil, tako da nisem mogel misliti na to, da bi nadaljeval pot, preden mine ura. Dajaje krepkega duška svoji nejevolji nad neradovoljno zamudo, se napotim v malo krčmo tistega kraja ter si naročim mrzlo kokoš in kozarec vina. Do Hofa ni bilo več daleč, in upal sem, da se nočoj iznebim svojih papirjev, jutri zarana pa nadaljujem pot z odgovorom za cesarja. Toda naj vam povem sedaj, kaj sem doživel v lobensteinski krčmi, gospodje!

Prinesli so mi večerjo, in ravno sem se hotel lotiti s primernim tekotom, ko zaslišim pred vrati glasno govorjenje in drsanje nog semtertja. »Kmetje so se spoprijeli pri svojem pivu«, si mislim, ko je postal hrup glasnejši, »naj opravijo sami!« Toda zdajci mi udari na uho glas, ki bi bil vstanu, prebuditi Etiennea Gérarda iz smrtnega sna — žalobna tožba ženske. Nož in vilice so zletele po mizi, in v naslednjem trenutku sem stal zunaj sredi med ljudmi. Zagledal sem rejenega krčmarja, njegovo ženo s predivastimi lasmi, dva hlevska hlapca, dekle in nekaj kmetov, ki so se pregovarjali v največjem razburjenju in z živahnim mahanjem. V njih sredi pa je stala blehli lic in preplašenih oči najmičnejša ženska, kar jih je videlo človeško oko. Bila je podobna bitju z drugega sveta, ko je zrla s kraljevskim dostojanstvom na kričečo trumo okrog sebe, nagibaje glavo nazaj in z rahlo senčico trme v krasnih črtah obraza. Preden sem storil dva koraka naprej, že mi skoči naproti, položi mi roko na ramo, in oči se ji zasvetita v radost-

nem triumfu.

»Francoski oficir! Oteta sem!«
»Ste, madame!« odgovorim in položim njeno roko na svojo. »Razpolagajte z mano!« nadaljujem ter ji poljubim galantno konce vitkih prstov.

»Grofica Palota sem, Poljakinja; psujejo me, ker držim s Francozi. Kdo ve, kakšna bi bila moja usoda, da mi vas ni poslalo nebo za rešitelja!«

Ponovno sem ji poljubil roko, da vidi, kako odkritosrčni so moji nameni, in pogledal nato ljudi, kakor znam pogledati — dvorišče se je izpraznilo, kakor bi trenil.

»Milcstna grofica, zdaj ste v mojem varstvu! Toda utrujeni ste in potrebujete nujno kozarec vina v okrepčilo!« S temi besedami sem ji podal roko ter jo odvedel v izbo, kjer je sedla poleg mene za mizo.

Vsa se je razcvetela v moji navzočnosti; njena lepota je napolnila vso izbo s svojim sijajem. Videti je morala občudovanje v mojih očeh, in tudi jaz sem čital slična čuvstva v njenih. Ah, prijatelj, videti bi me bili morali, ko mi je bilo trideset let! Da, takrat nisem bil navaden mož! Smelejših brkov ni imela pokazati vsa lahka kavalerija! Priznam, da je imel Murat še za las daljše, toda poznavalci trde, da so bili njegovi ravno za tisti las predolgi. In potem, moje manire! Saj je znano, da nima isti mož pri vseh ženskah enake sreče, in da treba naskočiti razne trdnjave na različni način, kakršno je vreme; toda mož, ki zna združiti mož z mičnostjo, drznost z milobo srca in trmo s skromnostjo — je mož, ki se ga majke boje po pravici! No, tej dami se ni bilo bati ničesar; usoda me je bila postavila za njenega varuha, in pazil sem nase, kolikor se je dalo, saj sem se spoznal le predobro. Res je, da ima

tudi varuh svoje pravice; in teh sem se zavedal popolnoma.

Tudi njen odgovor je bil čisto po mojem pričakovanju. Pojasnila mi je v par besedah, da je potovala s svojim bratom na Poljsko. On pa je zbolel med potjo, in odtlej je pretrpela marsikaj vsled slabega ravnanja Nemcev, ker ni znala prikrivati dovolj svoje naklonjenosti do Francozov. Po tem razgovoru o njenih zadevah je govorila o tem in onem, izpraševala me o naši armadi in me napeljala, da sem začel praviti svoje aventure. Rekla mi je, da je slišala o onih činih že med oficirji Poniatowskega, ki jih je poznala; očitno pa ji je bilo v veselje, slišati jih še enkrat iz mojih ust. Njeno zanimanje me je radostilo nepopisno. Napaka večine ženskih je, da govore preveč o sebi; ta pa me je poslušala z enakim zanimanjem kakor zdaj vi, messieurs, in me izpraševala neutrudno. Čas je uhajal kakor na krilih; naenkrat zaslišim s strahom, da bje vaška ura enajst. Kakor blisk planem pokoncu. »Pardon, milostljiva grofica, zdaj moram nemudoma jezdit dalje, v Hof.«

Prebledela je in vstala takisto. »A jaz? Kaj bo z mano?« vzklikne z očitačim glasom. »Predložil sem se že zamudil; cesarjev posel ne trpi odloga. Dolžnost me kliče, čas je, da grem.«

»Ali morate? In jaz naj ostanem sama pri tej drhali! Oh, da bi vas ne bila srečala nikoli! Zakaj ste mi dali okusiti, kako sladko je vaše varstvo!« Njene oči so se skalile — v naslednjem trenutku je ihtela ob mojih prsih. Bogme, položaj je bil nevaren za pokrovitelja! Treba je bilo brzdati mladega, vročevrnega oficirja! toda vrlo sem opravil svojo nalogo. Božal sem ji bogate rjave lase, šepetal ji tolažilne besede v uho, da, celo roko sem ji položil okoli pasu

DOPISI.

Iz Slovenskih Goric. (Dr. Krekovi učenci na Stajerskem). Ta novodobni Antikrist sicer še ne deluje osebno v naših Gospodovih goricah, vendar so se njegovi nauki že korenito razširili. To kaže med drugim tudi šentjurški kaplan Ivan Bozina. Ze dalje časa pase ta mož Marijine device v srečni fari St. Jurij v Slov. Goricah, kjer imajo naš dični orjak in poslanec Roškar zvišeno nad vsimi kmeti svoj lepi ekstra stolec v cerkvi. Kljub strogemu regimentu, ki ga vodi mož nad svojimi ovčicami, mu te vendar niso tako pohlevne, kakor bi si gospod želeli. V naslednjem dogodbica: Dne 25. julija t. l. so se nasrkali med drugimi tudi vse časti vredni g. Ivan Bozina sladkega vinca pri Sv. Ani na Kremenberku, menda v posebno čast in slavo te posebne dobrotne mnogih mamc. Radi tega č. g-u kaj očitati, bi bilo ne le grdo, marveč tudi skrajno nevhvaležno. Polni svetega ognja, da so jih nevajene noge komaj nesle, so prišli gospod tisti večer nazaj k svojemu Sv. Jurju, ki je bil, kakor znano, velik junak. Kaj čuda, da se je nekaj tega junaštva poprijelo že itak jako dovezetnega gospoda. Ko so namreč tamkaj našli okoli mize zbranih nekaj upornih ovčic, so smatrali kot svojo pastirsko dolžnost, pošteno zabavljati na »ayzoče. Pričujoči Dominik Koser, 18leten fant je nato vstal ter rekel, da gre g. župniku pomoči. Iskati. Tu pa je zavrelo v častivrednem. Šel je za fantom ter ga iz gole ljubezni počel venomer klofutati in sicer s tako vztrajnostjo, da ima fant na glavi vidne znake in nasledke. »Apostol ljubezni« pa pride pred sodnijo.

Iz Zetal. Tukaj letos strašno uničuje grozde oidiom. Nekateri vinogradi so že popolnoma uničeni. Up na dobro trgatav je spaval. Ubogi kmet! In sedaj imamo še povrh hudo sušo. Žito že dolgo ni bilo tako slabo, in sedaj bo suša zvela še vse druge pridelke. Kaj bo, če se kmalu ne zboljša. Pa up imamo sedaj! Zakaj v nedeljo smo imeli tukaj posla. dr. Jankoviča. Na shodu je bila sicer pičila udeležba, vendar pa ljudje sedaj pravijo, da bo dež prišel in da znajo tudi še gobe rasti, kajti od tistih dob, odkar ni več pri nas poslanec Korosec, ne rasejo gobe več v toliki množini. Za nek hasek so ti gospodje vendar na svetu! — Drugo ravno ni kaj novega, le to še, da imamo za novega načelnika krajnega šolskega sveta klerikalnega »veljaka« Vogrinca. Izvoljen je bil le vsled neznačajnosti nekaterikov. Stavbe nove šole tudi mogočni »ata« Vogrinca ne bo preprečil. Vse je že potrjeno in prostor je že kupljen. Oblast je še dozdej vedno več ko klerikalna trma.

Iz Zetal. Gospod urednik, Vi ne veste, kako smo se smejali v nedeljo, ko je imel dr. Jankovič pri nas shod. Mislili smo, da nam bo prinesel podporo za lansko sušo, ki je še dozdej nismo dobili, pa nam je namesto tega govoril o nekaj francoskih brezvercih, pa da je baje on »kontrolversamlunge« odpravil in še več takih neumnosti. S sklenjenimi rokami je obljubil nam vedno pomagati. V farovžu pa je potem javkal čez slabo udeležbo.

Iz St. Jurja v Slov. Goricah. Mariborski klerikalni cunji vprašujeta, kateri čudni hujmani se neki klatijo po Slov. Goricah in obiskujejo v naši šoli stanojoče učiteljstvo. Evo odgovora: dva sta, eden čudno posvetni in eden čudno blagoslovljeni. S prvim se to pot ne bomo mnogo ukvarjali, ker je vsled svoje večne pijanosti in svinjarskega klanjanja že itak znan daleč na okrog. Čudimo se sl. šolski oblasti, da ga še ni poslata tja, kamor ga je ljudski glas že davno obsodil. Za blagoslovljenega hudimana pa bi bilo prav koristno, ako bi mu blagovolil g. župnik prilepiti na vrata spalnice »edikt«: »Marijinim devicam dovoljen vstop le v primernem času«. Človek, ki hoče dajati nauke in nasvete drugim, mora biti v prvi vrsti sam vzor. Ne mislite si, čudno prizadeži hudiman, da so vaša hinavska početja prikrita ljudstvu! Ne! Vprašajte predvsem svoje kosmato vest, ali vam je bila šola vedno svetišče, določeno za izobrazbo nedolžne mladine? Če bi nas ne razumeli, hogo govorili bolj jasno. Danes pripravljamo vašemu »lajb-zurnatu« v ponatis sledeče ljubko pisemce nekoga čudno blagoslovljenega brata v Kristusu: »Duša moja zlata! N. moj! Tvojo današnjo zalepko tako prebiram, tako bi rad kajbral

— a samo, da jo podprem, če bi jo zapustile moči. Zdajci pa obrne svoje solzno obličje k meni. »Vode, vode! Za božjo voljo, prinesite mi vode!« Videč, da se bori z omedlevico, jo položim naglo na zofu in tečem iz sobe v sobo, dokler ne najdem karafe, napolnjene z vodo. Ko se vrnem, je dama izginila; z njo vred njen klobuk in jahalni bič s srebrnim ročajem, ki sta težala prej na stolu!

Planem ven in pokličem krčmarja. Toda on ni vedel ničesar; nikdar prej ni bil videl te dame, in dejal je, da ga bo le veselilo, ako je ne vidi nikoli več. Iskal sem vsepovsod in tekal v obupu semtertja, dokler nisem obstal pred zrcalom, kjer se mi je pokazal moj klavirni jaz; oči izbuljene, spodnja celjust povesena, kolikor ji je dopuščal jermen mojega čaka, in — štrije gumbi moje uniforme odpeti!

To mi je povedalo dovolj! Ali mi je bilo še treba potipati, kje so moji dragoceni papirji? Oh, kakšna globina zavratne zvičajnosti spi v ženskih prsih! To bitje me je bilo oropalo, dočim je počivala njena glava na mojih prsih, njene roke so brskale po žepu moje sukne, ko so moji prsti božali njene lase in so ji ustnice šepetale besede tolažbe!

Takšen konec je bil torej namenjen poslanstvu, ki je stalo mojega vrliga prednika življenje, mene pa — kakor se je videlo — čast in dobro ime za vse večne čase. Kaj poreče cesar, ako mu pride moja smola do ušes, kaj moji tovariši! In šele, če se izve, da mi je izvabila važne listine ženska — kak smeh bo to pri oficirski mizi in pri ognju v taborišču! Ah, od samega obupa bi se bil najrajši povaljal po tleh!

med vrsticami, pa se mi nič ne posreči. Srce ljubljeno! Niti poljubčka mi ne pošlješ? Zakaj tako, N. moja! Jaz tako mrjem po Tebi, moje vse, in že tako težko čakam konec svojih počitnic. Odjadral bi najrajši nazaj v X., pa ne morem radi svojih ljudi. V X. se vrnem 16. in kako bom tega vesel. Ali Te bom smel pogosto obiskat? Odgovori kmalu, moje vse, da me odgovor dobi še tu. Nebroj vročih in dolgih poljubčkov Tvoji mešnik«. — (Pismo v originalu in fotografija »velečastitega« na razpolago.) Tako se glase zapeljiva pisma takih in enakih čudnih blagoslovljenih hudimanol, naslovljena na neizkušene mlade učiteljice. To pa je le ena čudna diščka cvetka, ki je vzklila na podlagi prečudne figurjanske morale. Dalje prihodnjic — danes pika.

Iz St. Vida pri Ptujju. Hudobnost posilnema Schosteritscha se lahko spozna iz dejstva, da je neko gospodično, ki je nameravala sodelovati pri igri pri ljudski slavnosti, tako dolgo pregovarjal, da je končno odpovedala sodelovanje. S tem seveda veselice ni preprečil, ampak se bo ista vseeno vršila 11. t. m. To je prva narodna slavnost v St. Vidu, katerega hočejo ptujski Nemci pritegniti v nemškutarski obroč krog Ptujja. Zato je tem bolj potrebno, da se udeležijo slavnosti vse, kar čuti narodno blizu in daleč.

Iz Mute. Pri nas je vedno dosti novic. Za danes samo omenjamo nekatere. Preteklo nedeljo so napravili cvetlični dan. Bila je lepa nedelja ali žegnanje ter so razna dekleta skubila okoličane in delavce, kar se je dalo. Dohodek je bil namenjen ubogim otrokom nemške šole. Prispevati so morali Slovenci — seveda. Potem bodo obdarovali bogate otroke bogato, siromake pa beraško in o božiču bode zopet polno ogorčenja, kakor lani. Vse to delajo samo iz »ljubezni« do ubogih otrok seveda. Pravi vzrok je pa lepo se razvijajoča slovenska šola družbe sv. Cirila in Metoda. Za drugič bomo pa že skrbeli, da ne bode toliko Slovencev sedlo na limanec cvetličnega dneva. — Župan in deželni poslanec Erber bolega, odkar se je toliko jezil na Vuzeničane zaradi nemške šole. Vendar ne bode menda prehudo, ker še vedno kliče stranke v svojo pisarno in hoče porabiti svoj vpliv, da bi znanega razgrajča Auerja prevzel ne pritisnil pri sodniji, ker je ta surovina obč. odbornik. Pač pa gre huda za denar tudi županu Erberju. Delavstvo je že letošnjo pomlad večkrat moralo počivati, ker ni bilo materiala, pri Erberju pa ne denarja, da bi ga pravočasno preskrbel. — Na Muti, zlasti pri Erberju, razsaja davica ali difterija. Ali bodo oblasti tudi tako stroge, kakor so bile spomladi pri Slovincih zaradi škrlatice. Bomo videli, g. dr. Gantner iz Slovenj. Gradca. — Svinjsko zabavo so si privoščili Auer in njegov kompanjoni prejšnji ponedeljek. Streljali so zunaj na javni cesti v tarčo. Za tarčo pa so imeli pjančka Rosenhoferja, ki se je moral toliko sleči, da je Auer giedal nago tarčo. Pa se ne zmeči nobena oblast, da bi kaznovala krivce. Občinski odbor je lani sodil z veliko gorečnostjo slovenskega nadeučitelja, ker je streljal psico. Sedaj se je pa streljal na človeka, ki še sedaj nosi sledove o tem, se pa nihče nič ne zmeči. Kaj pa žandarmerija in c. kr. državno pravdnštvo? Ali tudi pri teh dveh nima človek niti toliko zaščite, kakor pri občini Muta slovenski psi? Bomo videli, kaj bo ukrenilo županstvo in druge oblastnije proti občim odborniku Auerju.

DNEVNI PREGLED.

»Dan«. Cenj. naročnike, ki jim je s 1. t. m. potekla naročnina, opozarjamo, da naročnino za »Dan« takoj obnovite, ker sicer bodo v neprijetnosti, da se jim »Dan« z 10. t. m. — ustavi. Dne 10. t. m. ustavimo pošiljanje lista vsem onim, ki niso za naprej poravnali naročnine.

Tihle vode v Avstriji. Kako podpirajo višji krogi klerikalizem v Avstriji se vidi z dejstva, da bodo imele učne moči na Kranjskem lahko prosto, če se udeležijo evharističnega kongresa na Dunaju. Za romarske svrhe in okrepitve klerikalno-političnega duha se bode torej dalo učiteljskim romarjem prosto. Ko so pa za dopust prosili učitelji, ki so se hoteli udeležiti vsesokolskega zleta v Pragi, se jim pa ni dovolilo dopusta, dasi se je zleta udeležil sam naučni minister Husarek in se je o vzgojnem pomenu pohvalno izrazil. To je očita pristranost, ki jo moramo pibiti. Učiteljski romarji bodo torej dobili lahko na Kranjskem dopust, ali pa se bode celo pouk na šolah na Kranjskem pričel vsled evharističnega kongresa šele 18. septembra. Res važen vzrok! Mogoče bode deželni odbor delil celo 25% draginjsko doklado samo onim učiteljem, ki se udeležijo evharističnega kongresa.

Z vinskim davkom Škldjeta tepejo. Bivši klerikalni deželni glavar je nasvetoval klerikalni večini v deželnem zboru, da naj zvišajo davek na zasebno vino, če hoče dežela pokriti svoje dolgove. Že večeraj je »Dan« poročal, da se vinogradniki na Dolenjskem že upirajo temu davku. Danes se nam poroča iz vipavske doline, da se je že tudi tja razširilo gibanje proti nasvetu bivšega klerikalnega deželnega glavarja. V Planini in na Gočah so priredili kmetje dva shoda, na katerih so protestirali proti upeljavi davka na »zasebno vino«, ki ga je nasvetoval bivši klerikalni deželni glavar pl. Šuklje. Splošno se je povdarjalo, kako pride ljudstvo iz vipavske doline do tega, da bi plačevalo stroške za deželne dolgove, ki so jih povzročile električne naprave na Gorenjskem. Od teh električnih naprav ljudstvo v vipavski dolini ničesar imelo ne bode.

Kuft A. Martina Slomška — prevelik klerikalni pomp. Mi spoštujemo rodoljubne in narodne moke, ki so svojčas delovali v prid narodne prosvete. Gotovo je, da ima tudi Anton Martin Slomšek svoje zasluge. V času, ko je bil naš narod še v povojih narodnega navdušenja, je Slomšek deloval kot domoljub in rodoljub. Vendar se danes njegove zasluge vse pretiravajo. Imamo danes n. pr. še boji za-

služne moke od Slomška, pa se jih vendar nihče noče spominjati. N. pr. Primož Trubar je v zgodovini našega naroda vse markantnejša in bolj imponujoča osebnost, pa se jih naše šolske oblasti ne marajo nikdar spominjati. Pretirano je tudi povzdigovanje Slomška kot pedagoga. Če bi bil njegov pojav na pedagoškem polju res tako markanten, bi našel odmeva tudi drugje. Da bi pri nas vzbudil kak prevtar, to je vse umetno naslikano, ker je vse bilo naraven tok razvoja. — Deželni šolski svet kranjski je pa sedaj izdal okrožnico, da je dan 24. septembra t. l. pouka prost dan in sicer v proslavo 50letnice smrti Slomška. Ne bi rekli ničesar, če bi sl. c. kr. deželna vlada sama prišla na to. Toda mi vemo vsi, da so klerikalci nesramno zlorabili pošteno Slomškovo ime. Iz poštenega Slomškovega imena in dela so napravili ime zlorabe za svoje strankarsko-politične funde in organizacije. Klerikalni neznačajneži so si nadejali ime Slomška, da bi zgleдали kot poštenjaki. In zato se nam poziv dež. šol. sveta za proslavo 50letnice Slomška zdi precej čuden, ker dež. vladi je dobro znano, da nameravajo klerikalci uprizoriti na podlagi te odredbe politiško-strankarsko propagando zase.

Muza modrosti in samopašnosti v Šiški. (Protiposlaven skandal.) V Spodnji Šiški je prišel za nadeučitelja neki Fr. Lavtižer, ki ga napredi Šiškarji že poznajo v detajlih. Za delo mu sploh ni mar, zato ni počeval vse leto in je imel v svojem razredu brezplačno volonterko, katero mu je preskrbel meščanski nadzornik. Pod zaščito te luči paragrafske formalnostopenjske modrosti, si pa upa Lavtižer marsikaj. V dokaz temu za danes samo njegova okrožnica, s katero smo videli ubogega slugo tekatil ves teden po Ljubljani. V ti okrožnici namreč »mogočnu« Lavtižer naznanja, da je na »počitnicah« in da bode šele 3. t. m. namesto prvega!) milostno izplačeval »svojemu« učiteljstvu službene prejemke. Proti temu, da gre Lavtižer na počitnice, tudi Šiščani ne bodo imeli ničesar, če tudi bi stalno odšel. Da pa Lavtižer ne izplača službenih prejemkov pravočasno, to pa ni v redu. Odkar je postal Lavtižer član okr. šol. sveta, je postal tako samopašen in oblasten, da si upa celo predpise in državne zakone izpreminjati, ali pa pa zanj ne veljajo! Če gre Lavtižer na počitnice, ali misli, da bode šolski sluga urejal njegove službene zadeve in dožnosti? Zavlačevanje izplačila službenih prejemkov je pa protipostavno dejanje. Mi vprašamo dež. šol. svet in plačilni urad: 1. zakaj ni prejel učiteljstvo v Spodnji Šiški 1. avgusta službenih prejemkov, ko ima plačati stanarino. — Enemu učitelju je bilo celo vsled tega odpovedano stanovanje? — Nadalje vprašamo: 2. Ali je visoki deželni šolski svet in plačilni urad pripravljen poskrbeti, da se taki nepostavni čini ne bodo več dogajali?

Kako Slomškarji pljujejo v svojo skledo, se vidi iz tega, da bodo sedaj po zasedanju deželnega zbora priobčili imenik vseh Slomškarjev in Slomškaric. Imenitna ideja! Svet naj here tudi tiskana imena tistih neznačajnežev, ki so postavljeni za vzgojitelje mladine, pa sami niso tako vzgojeni, da bi imeli čut sramote. Vsak najslabši delavec ima več stanovskega ponosa, nego ta koritarska družba. Imenik bomo priobčili, kakor hitro ga bodo oddali v svet.

Koga se boje? Kakor smo slišali, je bilo večeraj v Ljubljani vojaštvo pripravljeno. Zakaj? Pravijo, da zaradi hrvaških dijakov. Sedaj ne vemo, ali mislijo, da bo kdo v Ljubljani delal nemir zaradi par hrvaških klerikalnih študentov, ali se boje, da so med klerikalnimi študenti kaki Jukiči.

Naš članek o kopališčih v Ljubljani hvalijo »Stime« v graškem »Tagblattu«. Pravijo, da je v Ljubljani res treba dobrih kopališč. Seveda se pročevalcev moti, ako misli, da smo pisali članek zato, ker je menda tudi »Tagblatt« povdarjal potrebo kopališča. Slovenski listi bodo že sami povedali, kaj je slovenski Ljubljani potreba in ni treba nemških nasvetov; saj tudi mi ne hodimo v Gradec komandirat. Druge opazke pa odklanjamo, ker bi bilo žalostno znamenje za nas, če bi nas nemški »Tagblatt« hvalil.

Glavni vojaški nabori se bodo letos vršili za sodnijski okraj Ljubljana v Ljubljani v Meštem domu na cesara Jožefa trgu in za sodnijski okraj Vrhnika na Vrhniki pri Jurcatu za vse leta 1889., 1890. in 1891. rojene mladeniče, in sicer: 14. avgusta z začetkom ob pol 8. uri zjutraj: Vič, Spod. Šiška, D. M. v Polju, Tomišelj, Log, Smarje, Vrbljene, Ježica, Smartno. 16. avgusta: Zg. Šiška, Dobrunje, Grosuplje, Slivnica, Rudnik, Pijava Gorica, Moste, Podgorice, Iškavas, Medvode. 17. avgusta: Brezovica, Dobrova, St. Vid, Iškaloča, Zelimlje, St. Jurij, Račna, Cernuče, Studenec, Lipenje. 19. avgusta: Polhov Gradec St. Jošt, Borovnica, Preserje, in Črni vrh. 20. avgusta: Vrhnika in Horjul. K naboru mora priti vsak stavljenec, če je dobil vabilo ali ne.

Štajerski deželni zbor. Graški listi poročajo 30. julija: Ustavoverno veleposestvo v štajerskem deželnem zboru se sestane začetkom avgusta k internem razgovoru, da se posvetuje o delazmožnosti štajerskega deželnega zbora in vzame poročilo o dozdajnih pogajanjih na znanje. Na podlagi tega razgovora se bodo potem uvedla pogajanja s strankami. Upanje je, da se bodo do začetka septembra mogli določiti pogoji in podlage za spravo med Nemci in Slovenci.

Koliko je prirastlo Slovencev na Stajerskem? Na Stajerskem je 983.252 Nemcev in 409.684 Slovencev, torej je Nemcev nekoliko še enkrat toliko nego Slovencev. V desetih letih je prirastlo od 1. 1900—1910 — čuje in strmite 80.909 Nemcev, Slovencev pa samo 153 ali v procentih povedano: Nemcev je prirastlo 8.97%, Slovencev pa 0.04. Ker se Slovenci enako hitro množijo, kakor Nemci, bi moralo prirasti pri gorenjem številu Nemcev — vsaj 30—40.000 Slovencev — ne pa borih

153. Da bi se skoraj pol milijona ljudi v desetih letih ne pomnožilo več, kakor za 153 ljudi je naravnost nemogoče. Mogoče je torej le, da se je toliko naših ljudi pomnožilo in da je visoko število prirastka Nemcev za 50% povzeto s slovenskimi pomnoženimi ljudmi. Ako nečemo, da pojde tako dalje, je treba iti na delo!

Iz Konjic. Tu so se dne 25. in 26. julija vršile občinske volitve. Izvoljeni so seveda nemški kandidati, le v prvem razredu je za namestnika izvoljen Slovenec geometer Rajmund Verbizh. Trije drugi Slovenci, ki so tudi kandidirali, so propadli.

Od Sv. Barbare v Halozah. (Razno.) Župnik Vogrin je trdil svoječasno pri seji krajnega šolskega sveta, da mora učitelj ob 9. uri zvečer doma biti. Zavrnilo se ga je, da učiteljstvo ne stoji pod njegovim nadzorstvom. Pač pa bi se moral župnik brigati za kaplana in organista. Ali mu je znano, da sta bila v nedeljo do pol 9. ure zvečer vsak s svojo ljubicco v kaplanovo klet in sta potem paroma izginila za Korenjakovo krčmo v temi? Stariši, pazite vendar boljše na svoje otroke! — Orožništvo preiskuje govorice o kaplanu Berku, ki trdijo, da je imel v več slučajih opraviti s šolaricami na nedostojen način. Ko bo preiskava končana, bomo govorili dalje Stariši, vi pa le pridno pošiljajte svoje hčerke k Marijini družbi, katere voditelj je kaplan Berk!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Dne 26. julija ob 6. uri popoldne smo imeli strašno nevihto s silnim nalivom in vmes še točo. Pridivila je z grozno silo od severozahoda, podirajoč starejša sadna drevesa, razdirajoč ceste in mostove; po goricah je podirala bogato obložene trse v blato in odplavila zgornjo zemljo; po njivah je zalila še mlado ajdo, podrla oves itd. Tuljenje nevihte in rožljanje toče z gromom in strelo je vse razburjalo. Kmet Fr. Kranjc iz Zimice je stopil na prag, da pogleda grozno nevihto, za njim pa sta stali žena in hči; tisti hip udari strela in vrže kmeta iz hiše; kmet je hitro vstal in bežal moker v hišo; od glave dol po telesu mu je opraskalo in ožgalo kožo, odbilo peto na čevlju; ženo in hčer je pa vrgla v vežo, kjer sta omedleli in šele čez nekaj časa k sebi prišli. Po nevihti jima je šel Kranjc po zdravniku k Sv. Lenartu, da sta bili rešeni večjih bolečin in oteji smrti. Strela je tudi po hiši divjala in škodo delala, vžgala pa vendar ni. Toča je požrla četrtno letine.

Drobiz iz Štajerske. Ustanovitev javne knjižnice v Rogatecu se je zaradi sicer male tehnične ovire preložila od 4. na 18. avgusta. — Veteransko društvo za Ljutomer in okolico priredi v nedeljo 4. avg. 1912 v prostorih g. Vaupotiča v Ljutomeru ob 6. uri zvečer tombolo. Igra veteranskega godba. — Vročinske popoldnevne počitnice je odredil deželni šolski svet za ljudske šole, če kaže toplomer ob 11. uri popoldne v razredu 25 stopinj Celzija. — Iz Ljutomer. Vinska letina obeta jako ugodno. Dasi je vreme slabo, je vendar trs dobro in hitro odcvetel. Grozja se kaže mnogo. Da bi le dober in bogat pridelek poplačal trud naših vinogradnikov! — Iz sodne službe. Višjesodni svetnik Fr. pl. Garzarolli iz Celja je imenovan za predsednika okrožne sodnije v Novem mestu. Na njegovo mesto v Celje pride Gvido Visconti iz Celovca. Za tolmača slovensčine pri graških sodnijah je imenovan davčni oficial Ferd. Kocuvan. — Iz Celja. Uradnik juž. železnice g. Fr. Papst je premeščen iz Celja v Gradec. To je posledica hujškarje nemških »tovarišev« proti njemu. Neverjetno, in vendar res, da upiv nemškega Volksrata tudi pri južni železnici raste od dne do dne, naši klerikalni poslanci so pa brez vpliva in se tudi nič ne brigajo. — V Selnici ob Dravi je umrl dne 31. julija posestnik g. Fr. Sagaj, vrl narodnjak in naprednjak, še čisto mlad. Bil je šele kakli dve leti oženjen. Zapustil je ženo in dva otroke. Pogreb je v petek 2. avgusta. Elagemu, narodno delavnemu možu časten spomin! — V Framu pri Mariboru priredi tamošnja Ciril-Methodova podružnica v nedeljo 11. avgusta veliko narodno veselico s petjem, gledališko igro, šaljivo pošto, srečolovom itd. na vrto gospe Turnerjeve. Začetek ob treh popoldne. — V St. Vidu pri Ptujju se je ljudska veselica preložila od 4. na 11. avgusta. Igrali se bosta igri: »Zenska trgovlavo« in »Moška trgovlavo«. — Iz Hrastnika. Pretekli teden se je tu obesil 17letni delavec Sinkovec. Fant je bil udan različnim slabim razvadam, vsled česar so ga večkrat stariši kaznovali. Tudi sedaj je bil kaznovan radi tatvine. Jeza ga je gnala v smrt. — V ponedeljek se je ponesrečila žena rudarja Slokana. Nesia je težak krog premoza in padla, pri čemur si je zlomila noge. Prepeljali so jo na dom. — Pri kopačju je 29. julija utonil nek 18letni steklar; do danes še trupla niso našli. — Brata z abodel. V Borlu pri Zavrču so pili 28. julija pešec Janez Bežjak od 26. domobranskega polka, ki je bil na dopustu, njegov brat Franc, dalje brata Jakob in Martin Znidaršič in dekle Lizika Vajda. Prišlo je do prepira, v katerem je Janez Bežjak brata Franca, ki ga je miril, trikrat zabodel v vrat, da je drugi dan umrl. Tudi ostali so vsi več ali manj ranjeni. Surovino so zaprli. — Iz Maribora. V noči na 29. julija je prišlo 5 dragoncev v gostilno Fr. Wüsterja v Bancalarjevi ulici. Začeli so brez vzroka prepir. Ko jih je gostilničar opomnil, naj bodo mirni, je dragonec Barth prevrnil mizo, da so steklenice polomljene zletele po tleh. Ko ga je krčmar pozval, naj plača, je eden dragoncev zgrabil stol in udaril po drugi mizi, da je polomil vse steklenice. Nato so jih gostje izrinili iz sobe. Takrat pa se je začel boj. Dragonci so tiščali v vrata, ki so jih držali od znotraj gostje, in tolkli po njih s sabljami. Eden pa je vzel prazen pivov sodček in ga je vrgel v vrata, da jih je prelomil. Gostje so nato zbežali v posebno sobo, od tam pa skozi okna na ulico. Tudi dragonci so prileteli na ulico in še od tam udrihali z golimi sabljami po oknih, da so vse razbili. Ko je prišel stražnik, so trije

zbežali, dva pa je peljal stražnik v vojašnico. — Iz Brežice se poroča, da je 27. t. m. po noči zgorela viničarija Rud. Retzerja. Škoda je velika, ker ni bilo zavarovano. — Iz Gradača. Scholzovi zasebni gimnaziji je naučno ministrstvo za nadaljna tri leta podelilo pravico za zrelostne skušnje in veljavna zrelostna izprijčevala. — V Dravi utonila je v Ptuj šivilja Marija Mikša. Brat, ki jo je hotel rešiti, se je komaj rešil, da ga potapljačica se ni poletela seboj v globočino. — Pri Veliki Nedelji je v ponedeljek neki avtomobil, ki je prišel iz Hrvaškega, povozil in usmrtil neko žensko. — Iz Št. Jurja ob Ščavnici. Tu so se dne 28. aprila v Trstenjakovi gostilni stekli fantje. Pri tem je Martin Sovc potegnil nož in je hotel zabosti Franca Rožmana, a je zadel Alojzija Štubeca. Franc Rožman pa je vrgel Antona Kolbla s tako silo ob tla, da je dobil težke poškodbe. Dne 30. julija, je marihorskno okrožno sodišče obsodilo Sovca na 4. Rožmana pa na 2 meseca težke ječe.

Iz Simon Gregorčičeve ljudske knjižnice v Ljubljani si je izposodilo 722 strank v mesecu juliju 1515 knjig. Povprečno na dan 50 knjig. Knjižnica šteje sedaj 4390 zvezkov. Izšel je tudi katalog knjig, ki se dobi v knjižnici za 40 vinarjev. Katalog obsega vse najnovejše knjige in je skrbno in praktično urejen.

Pri trgancu planink ponesrečila. Na Mohukoplu na Tirolskem je hčerka inomoškega trgovca Zinira trgala planinke na nekem strmim pobočju. Kar ji spodsne in pade v prepad, kjer je obležala na mestu mrtva.

Ponesrečeni zavratni umor. Na čuvajnici vojaške smodnišnice v Eperiesu na Ogrskem je neki neznanec izstrelil kroglo. Krogla je sfrčala tik mimo vojaške straže. Vojaki so nato preiskali vso okolico, a niso našli nobenega živega bitja. Splošno se domneva, da je nekdo hotel vojaško stražo zavratno umoriti.

Iz Eifitovega stolpa skočila. V torek se je neka dama peljalana znani pariški Eifitov stolp. Ko je dospela do vrha, je nenadoma skočila v globočino in se ubila. Vzrok samomora je neznan. Policija tudi ni mogla poizvedeti kdo je samomorilka.

Zverinski mož. Ženo trgovca Graffeta iz Pariza so te dni prinesli iz bolnišnice domov na njeno stanovanje k možu. To je moža tako vjezilo, da je potegnil svojo ženo iz postelje in jo vrgel skozi okno na dvorišče, kjer je obležala na mestu mrtva. Mož je baje izvršil svoje dejanje v pijanosti, kar pa bo dognala šele preiskava.

Nadležen gost. V torek je prišel v gostilno Ivana Bohinca v Svetje neki tovarniški delavec in pričel na vse moč razgrajati. Ker je nadlegoval tudi goste, ga je gostilničar vrgel na tla. Toda delavec se je kmalu vrnil in razbil več kozarcev. Komediji so napravili konec orožniki, ki so nadležnega gosta vtaknili v tukno.

Obe roki je odrezal slamorezni stroj 28-letnemu Jožetu Jankerju. Pri rezanju slame je hotel nekaj popraviti, pri tem mu je prišla leva roka v kolo in mu jo je pri zapetju odrezalo. V grozni bolečini je hotel z drugo roko ustaviti kolo, pri tem pa se je kolo naprej vrtilo in mu je odrezalo še drugo roko. Pripejali so ga v bolnico.

V Harem je pobeignila hčerka nekega železniškega uradnika v Sarajevu. Ugajal ji je neki bogati Musliman in je odšla k njemu. Tle dni pa je dobil oče svojo hčer na ulici, strgal je z nje obleko in jo je odpeljal domov. Dogodek je vzbudil v mestu veliko senzacijo.

Čuden slučaj se je zgodil v soboto blizu Košir. Zvečer so našli tam ljudje na tleh ležečega mladega delavca z zadrženo kravatno in z koruznimi stebli okoli vratu. Ležal je v nezavesti; ljudje so ga spravili na varno in niso mogli spraviti iz njega nobene besede, kaj se mu je zgodilo. Ker je bila sobota in je dobil plačo, se je splošno mislilo, da je kdo delavca napadel, da mu je zadržil vrat in ga okradel. To domnevanje je bilo tem bolj upravičeno ker so našli pri njem le eno krono in nekaj drobiža. Mladenič je tudi priznal, da ga je res nekdo napadel. Policija je začela takoj zasledovati zločinca. Pozneje pa je priznal, da je vse samo simuliral, ker je bil pijan in se je bal iti domov.

Slučajno razkrita morilca. Na italijanskem konzulatu na Dunaju se je pojavil v sredi julija neki Gino Andreasi, ki je prosil za potovalno podporo do Trsta. Kar se konzularni uradnik spomni, da ima neki Andreasi na vesti umor hčerke lastnika tiskarne Masoli v Padui in takoj umora njega obdolži. Andreasi je umor takoj priznal in obenem izjavil, da mu je pri umoru pomagal neki Cesare Zampello, katerega pa že dolgo ni videl. Konzul je dal radi tega Andreasija takoj aretirati, nakar se je izkazalo, da je Zampello že precej časa v ječi, vendar pa nihče ni vedel, da je izvršil kak umor.

Vlom v poštni urad. Včeraj je neznan tat vlomil v poštni urad Schönweisa na Tirolskem in ukradel 1200 K, ki so bile določene za železniške uradnike. O tatu na nobenega sledu.

Kazniva rešitev življenja. Ko je prišel brzovlak iz Nitre v Waag na Ogrskem, je neki potnik nenadoma potegnil za rešilni signal, ker je videl, da se nekdo v vodi bori s smrtjo. Vlak se je v resnici takoj ustavil, nakar je potnik skočil v vodo in potapljačica rešil iz valov. Na njegovo veliko začudenje pa je bil na prihodnji postaji aretiran. Tu so mu namreč povedali, da je dopustno potegniti rešilni signal le v tem slučaju, ako so železniški potniki v nevarnosti. Rešitelj bo moral sedaj železnici plačati precejšnjo odškodnino vsled zamude vlaka.

Roparji. V bližini mesta Rovno na Rusko-poljskem so razbojniki napadli neki voz, ki je v spremstvu oficirja peljal polkovno blagajno, v kateri je bilo 300.000 K denarja. Oficir je skočil z voza in naročil slugi, naj kolikor mogoče hitro požene konje, ker so razbojniki voznika ustrelili. Nato je oficir izstrelil proti razbojnikom več strelcev. Ko mu je zmanjkalo smodnika, so ga razbojniki napadli in umorili,

mu ukradli ves denar, katerega je imel v žepu in še zlato uro. V tem trenutku so že prišli na lice mesta vojaki, a je bilo že prepozno. Razbojniki so namreč zginili brez sledu.

Griza. Med vojaštvom v garnizij Stockerau je zbruhala griza, ki se je razširila tudi že med civilnim prebivalstvom. Dosedaj je obolelo za grizo okoli 40 vojakov, dva sta že umrla.

Balkon se je podrl. V Bronovicah v Galiciji se je v trenutku, ko sta bila na Balkonu svojega stanovanja hranilnični ravnatelj Janek in njegova hčerka, balkon podrl in padel v globočino. Janek je bil pri tej priliki smrtonovarno ranjen, njegova hčerka pa je obležala na mestu mrtva.

Kmetje — morilci. V vasi Bela Voda v Galiciji so kmetje tekom prepira radi nekega posestva umorili župana in njegove tri sinove. Morilci so že v zaporu.

Velik požar. V Batiri na Ogrskem je zgorela parna žaga tvrdke Pollah. Škoda znaša 100.000 K.

S srpom ga je ranil. 68letnega Matijo Vovka iz Brezja pri Grosupljem je te dni njegov sosed v prepiru ranil s srpom na desni nogi. Ranjenca so morali takoj odpeljati v bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji.

Teško ranjen. Franca Kotnika je med ribolovom v cerkniškem jezeru neki posestnikov sin tako zelo pretepel, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico v Ljubljano.

Velikanska stavba se porušila. V Petrogradu se je zgodila včeraj strašna katastrofa. Porušila se je namreč neka novozgrajena šestnadstropna palača in pokopala pod seboj vse stanovalce. Dosedaj so potegnili izpod razvalin okoli 50 oseb.

Proti hotelskim samomorilcem je te dni odločil sodišče v Neapolju. Med mladimi modernimi ljudmi se je namreč razširila grda navada, da se taki ljudje, ki niso z življenjem zadovoljni nastanijo v kakem hotelu in se tam skupno ustrelje ali pa zastrupe. Tako je tudi pred par meseci v neapolskem hotelu »Toledo« ustrelil neki kupec svojo ljubico in sebe. Hotelir pa je tožil dediče za odškodnino in sodišče mu je priznalo 10.000 lir. Hotel namreč vsled takih dogodkov lahko trpi občutno škodo, ker se gostje takih hotelov izogibljejo.

Tatovi sladkorja. V zadnjem času so poročali listi, da so prišli v Radboru na sled velikim tatvinam, ki so se godile v ondotni tovarni za sladkor. Škoda teh tatvin znaša več tisoč kron. Zanimivo pa je, kako so se tatvine vršile. Že tri leta so uslužbenci tovarne Mandelk spravljali v že zapечатene vagonne nezadane sladkor. Za to svoje delo so potrebovali postajnega načelnika in seveda tudi odjemalcev. Imeli so okoli 70 trgovcev, ki so tak sladkor prejemali in naprej prodajali. Uslužbenci in trgovci so imeli od tega lep dobiček. Tatvini bi še dolgo ne bili prišli na sled, ko bi ne bil pred nekaj dnevi prišel neki skešan kupec k tovarnarju Mandeliku in mu je priznal, da je dalje časa kupoval nezadane sladkor, ki so mu ga pošiljali uslužbenci tovarne. Tovarnar je stvar preiskal in je prišel tatovom na sled. Uslužbence sta pri tatvini podpirala postajenačelnik Anton Vorišek in magaciner Vesely. Vorišek je bil pred nekaj tedni prestavljen in je izginil. Magaciner Vesely je prišel k novemu postajenačelniku in ga prosil naj knjige uniči. Postajenačelnik pa je magacinerja naznanil. Prijeli so več uslužbencev in vložili tožbo proti trgovcem, ki so kupovali sladkor. Ena sama trgovina v Pribramu je bila obsojena na 15.000 K kazni. Tatvine so se godile na ta način, da so s pomočjo magacinerja zadrževali vagonne in jih ponoči dopolnili z ukradenim blagom.

Kinematograf »Ideal«. Danes v petek dne 2. avgusta specialni večer: 1. Pomlad v Kaiserthalu. (Potovalna slika.) Samo zvečer. 2. Sreča ubogega goslarja. (Drama.) Samo zvečer. 3. Magnet. (Veseloigra.) 4. Egipt z Nilom

in piramidami. (Zanimiv naravni posnetek). 5. Čudno pokrivalo. (Komična učinkovitost). 6. Prstan grofa Essexa. (Krasna, kolorirana drama). 7. Soproj za peščušnjo. (Humoreska.) — V soboto »Ženski detektiv«. (Senzacijska kriminalna drama.) V torek »Tuj ptič« z Asto Nilsen. V torek dne 13. avgusta: »Ellen«. (Učinkovistost Nordiskfilm Co.) V soboto dne 17. avgusta: »Greh našega časa«. (Učinkovistost Nordiskfilm Co.)

»Ljubljanska kreditna banka«. V mesecu juliju vložilo se je na knjižice in na tekoči račun K 2.538.608,68, dvignilo pa K 2.438.779,79. Stanjekoncem julija K 15.013.809,33.

DRUSTVA.

»Glasbena Matica« iz Ljubljane na Proseku pri Trstu. K veliki Hajdrihovi proslavi na Proseku pri Trstu pojde kot zastopstvo ljubljanske »Glasbene Matice« poseben v ta namen izbrani oktet. Na slavnost pa pojde še več Ljubljančanov.

Iz Spodnje Šiške: Krasen in lep, veselja in navdušenja poln je bil dan, ko smo pri nas ustanovili »Sokola«. Poteklo je prvo desetletje, ki nam pričča, da so besede navdušenja za povzdig sokoške ideje padle na rodovitna tla, čeprav je moč mladega »Sokola« sempatja malo pešala. Ali krepka korenina, ki je bila zasejana takrat, nam je podarila kmalu obilen sad. Vedno višje in višje je razprostiral naš »Sokol« svoja krila, jačili in krepili smo se in malodane vsak dan smo posejali naše svetišče — telovadnico. Toda vsak napredek zbada sovražnika v oči. Zil duh ne miruje in uničuje kakor hitro mu je mogoče. Tudi pri nas si ni mogel kaj, da ne bi pristregel »Sokolu« malo peruti. Stojimo na tem, da si sezidamo v najkrajšem času hram, v katerem bomo neovirano nadaljevali naše delo. Za izvršitev te naloge pa nam primanjkuje sredstev. Pospešimo pa to delo lahko le s tem, ako ne bo noben prijatelj Sokolstva manjkal na veselici, ki jo priredimo dne 4. avgusta na prostornem Reininghausovem vrtu v Sp. Šiški.

V. javna telovadba »Ribniškega Sokola«, prihodnje nedelje — 4. avgusta 1912 ina sledeči spored: Ob 3. polpodne začete veselice, ob 4. pop. nastop članstva s prostimi vajami in na orodju z enkratno menjavo. Nastop članic litjsko-smartinskega Sokola s praškimi vajami. Po telovadbi nadaljevanje ljudske veselice. Sodeluje pomnoženi tamburaški odsek domačega »Sokola«. V paviljonih, kojih aranžma so prevzele gg. dr. Schirrerjeva, g. svetnikova, g. Pickova, g. Lovšinova, g. Arkova in več drugih narodnih dam, dobila se bodo razna mrzla jedila, pristna dolenjska vina in mrzla piva, ter prodajala razna peciva in druga močnata jedila ter domača »siha roba«. Ker bo kakor kaže spored in kar se sme z gotovostjo pričakovati obilo zabave na vse strani, se tem potom najuljudnejše vabi ves narodni življenj od blizu in daleč, da se navedene prireditve v kar najobilnejšem številu udeleži. Na zdar!

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani, koje je bilo svojedobno občinstvu eno najpriljubljenejših društev, pričelo je zopet redno delovati in priredi v nedeljo dne 4. avgusta t. l. na lepem senčnatem vrtu g. Antona Goršeta (restavracija Novi svet) svojo vrtno veselico. Ker je vstopnina nizka in program najraznovrstnejši se je nadejati, da bo poset te prireditve dokaj zadovoljiv. Godbo oskrbuje priznana dobra rudniška godba iz Zagorja ob Savi, petje pa, kot zadnje čase na veselicah običajno neki potujoči pevci. Za dobro kapljico in dober prigrizek bo poskrbel g. Gorše. Komur še vse to ne bo dovolj, zabaval se bo lahko pri paviljonih, napravil bo lahko lov na srečo itd. Torej v nedeljo vsi na veselico Zidarskega in tesarskega društva.

Logatec. V nedeljo, 4. avgusta t. l. praznuje moška podružnica Ciril Metodove družbe svojo 25letnico. »Narodna društva Logaška« prirede v proslavo iste, veliko veselico, ki

bode nadkriljevala vse dosedanje jednake prireditve. Vrlo pevsko društvo »Slavec iz Ljubljane pohiti ta dan v Logatec, da pripomore k čim večjemu uspehu. Ob zvokih vojaške godbe št. 47 iz Gorice se bodo plesa željna mladina sukala na velikem plesnem odru, zavedne dame in gospodične pa bodo krepčale lačne in žejne udeležence. Vrt hotela »Kranj«, na katerem se prireditve vrši, bode priuerno okrašen in se bode zvečer lesketal v mnogobrojnem številu raznobarnih lučic. Zagotovljen je tudi lep zrakoplov najnovejšega sistema, katerega lastnik pa noče biti vsled svoje skromnosti imenovan, ker pravi, da geslo vsakomur v nedeljo bodi — »Mal položil dar, domu na altar«, zato pa vsi v Logatec.

Velika ljudska veselica se vrši v nedeljo v Kranju v korist sklada za »Narodni dom.« Sodeluje domača godba in pevski zbor. V šotorih bo dobro preskrbljeno za jed in pijačo, vrtača, gugalnica, srečolov i. dr. pa bo skrbelo za zabavo. Veselica se vrši v prijazni »Zvezdi«. Vstopnina 20 vin. Začetek ob 4. uri popoldne.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala go. Olga Fajdiga, učenka 8. razreda v Radovlj. K 2.20, ki jih je nabrala pri tomboli v. y. y. družbi narodnih otrok pod geslom:

»Za blagor domovine
dali bi cekine.
Pa tudi rado kronci dve
daruje narodu srce.«

Pri g. Kolencu v Čemšeniku so zložili Podgorci za družbo CM. K 4. Gdč. Antonija Weinbergerjeva iz Zagorja je nabrala 24. julija na Kumu K 13.24, vsoto je poslal g. Lojze Hofbauer, abiturient v Hrastniku. G. Zdravko Koren v Celovcu je nabral pri prijateljih 12 K 20 vin. pod geslom: »Ta drobiž smo skupaj zbrali in Ciril-Metodu darovali.« Na Vranskem so napravili zbirko za C. M. kres, preostanek K 26.50 je nakazala podružnica glavni družbi. G. Janko Predovčič v Ljubljani je poslal K 20 mesto venca na grob pokojne gospe Marije Černe, matere g. dr. Fr. Černeta. Hvala! — K brambnemu skladu so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg. št. 1057. Južno-tirolski Slovenci (plačali 155 K); 1058. A. Aškercev kamen II. idrijski abiturient (plačali 65 K); 1059. Sedej Josip, posestnik v Sp. Šiški (plačal 200 K); 1060. Sempetrski uradniki južne železnice na Krasu (plačal: 24 K).

Proces proti atentatorju komisarija Cuvaja.

Četril dan razprave.

Včeraj se je pričelo zasliševanje 18letnega dijaka Franjo Neidhardta, ki je baje dajal Jukiću smodnik, da je sestavljal bombo. Ko je bil Neidhardt o tej stvari zaslišan, je izjavil, da je Jukiću v resnici dajal material za bombe, ampak ta material je bil iz peska in drugih takih stvari. To je vzbudilo med poslušalci salve smeha, drž. pravdnik pa je bil precej konsterniran. Dalje je Neidhardt naglašal, da se je uplivalo nanj z obljubami, grožnjami in žalitvami, da bi izpovedal to, kar je hotela policija. Namestnik državnega pravdnika ga je celo zmerjal s kukavico. Ker pa ni hotel ustreči tej želji, so ga pričeli šikanirati na vse mogoče načine. Zaprli so ga v samotno celico in mu prepovedali dobivati hrano od zunaj. Zapisnik je popolnoma falzificiran. Zagovornik dr. Popović je tekom zaslišanja Neidhardta vehementno napadal policijo, ki konfiscira vsa še tako objektivna poročila o razpravi. Zahteva od predsednika, da se obrne tozadevno na Cuvaja s prošnjo, naj dovoli svobodno poročanje o tem procesu. Predsednik je odgovoril, da ga ta stvar nič ne briga in da ne spada k razpravi.

pliti. Trčili so pliti in Tannegny je takoj jel na vse pretege hvaliti dobroto somirske trte.

— Nekaj vama moram povedati, mojster Poingre. Po vsem tem, ker ste nama sporočili, bodo vsak čas napadli vašo krčmo. Nočeva vam pa napravljati nepotrebne škode in sklenila sva, da se za nekaj časa odtegnemo Parizu. Znano vam je, da sva postala varuha zaklada, ki ga imava skritega v skrinji in ki ga morava tudi spraviti na varno. Pripravite svojo žival in naložite ji ti dve vreči. Perrinet bo vodil. Oba ga spremiva...

Krčmar je bil v duhu vesel, da se je tako obrnilo, kljub temu, da je imel iz srca rad svoja gosta. Izplji so in krčmar je velel pripraviti mulo. Navezali so ji varno obe vreči na hrbet in mala karavana je odšla. Kapitan je naročil, da naj pripravijo oba konja; v dveh urah da se vrneta.

Ulica ni kazala ničesar sumljivega; plemič in kapitan sta se ogledovala na vse strani. Pa kljub paznosti jima je ušlo, kako se je držala v previdni razdalji za njima nezatna oseba in jima sledila neopazeno celo pot...

Hiša kapitana Tannegny du Chatela se je nahajala v ulici Saint-Antoine. Hodili so naglo in bili kmalu na mestu. Odzvela sta muli tovor in poslala Perrinejta po drugi poti domov. Nihče se ni zmenil za osebo, ki je hodila za njimi, prišla sedaj mimo in se zopet urno oddaljila. Glava je tičala globoko v plašču, kakor da skriva obraz pred mrazom.

Kapitanov dom je bila trdna stavba z malim stolpom na zahodni strani; imela je dve nadstropji, na prednji strani lepe gotične, kle-

čno silite v prokletu Hišo Saint-Pol in nastavlajte tilnik krvnikovemu meču. Vse noči sva dosedaj še prelazila okoli zidovja in ničesar opravila. Česa vendar iščete?

— Najti moram Roselys. Kaj je meni vse drugo! Govoriti moram z Odette de Champdivers in jo povprašati po Roselys... Enkrat se nam mora posrečiti; ali ne mislite?

— Mislim, da se nama na ta način posreči dospeti na vislice!

Zopet sta obmolnila. Niti eden niti drugi ni vedel kaj svetovati. Nijtu pogovor se je končaval vedno enako. Med tem je vstopil krčmar in je dejal:

— Cenjena gosta, zdj se mi, da že celo jutro pohajkujete sumljivi ljudje okoli krčme. Bržčas so vama zopet na sledu!

Oba sta poskočila pokoncu in stekla k oknu. Previdno sta se ozirala na ulico, pa ni kogar nista zapazila.

— Če jih ni, pa zopet pridejo. Nekaj vohajo, je nadaljeval krčmar in obupno pristavil: Gorje mi, če vaju res izslede; sedaj mi porušijo hišo do tal!

— Tudi to se lahko zgodi, se je zasmejal Passavant, pa Bog krčmarja ne zapusti in Thiband tudi ti ne preideš radi naju. Pa idi sedaj, posvetovati se morava, kaj nama je ukreniti!

Krčmar je tarnajoč zapustil sobo. Plemič in kapitan sta hipoma postala živahna; prva misel obeh je bila zaklad, ki sta ga imela shranjenega v skrinji. Zid Efraim jima je za diamante in zlato izplačal toliko dukatov, da sta se napolnili z njimi dve obežni vreči. Za slučaj boja in nezgode je bilo treba

Ob pol 11. je predsednik odredil kratek odmor. Med odmorom je prišlo do ostrega spopada med navzočimi časnikarji in državnimi pravdniki. Časnikarji so klicali državnemu pravdniku: **Korigirajte poročila o obravnavi v uradnih »Narodnih Novinah«**. Ta poročila so lažniva ne pa naša. Skandal je to, ker mora takšna poročila s svojimi žulji plačevati ljudstvo!

Državni pravdnik si iz zagate ni vedel pomagati drugače, kakor da je zbežal iz dvorane.

Po odmoru je bil zaslišan 16letni Kamilo Horvatin, doma iz Varaždina, gojenec I. razr. trg. akademije. Izpovedal je, da se je 10 dni pred atentatom seznanil z Jukičem. Nekega dne je pač predlagal, naj bi žrebali o tem, kdo da naj komisarja Čuvaja usmrti, toda storil je to samo zaradi tega, da bi na ta način Jukiča odvrnil od zamišljenega atentata. Horvatin je naglašal, da ni bilo glede atentata ničesar dogovorjenega, marveč, da je samo Jukič neprestano govoril in sanjaril o atentatu. Tudi drug oboževalec Cvijič je z nova poudarjal, da je neresnična trditve, da bi se bili Jukič in njegova družba dogovarjali radi atentatov na razne dostojanstvenike v Avstro-Ogrski monarhiji, marveč nasprotno je res, da je Jukič govoril samo o atentatu na komisarja Čuvaja. Nato je predsednik odredil zopet odmor, ki je trajal do 1. popoldne.

Ob 1. je sodišče jelo zasliševati 19letnega Romana Horvata iz Vinkovcev, gojenca IV. letnika na učiteljsku.

Ob treh je bila razprava prekinjena. Nadaljuje se danes.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

REPUBLIKANSKE DEMONSTRACIJE NA SPANSKEM.

Barcelona, 1. avgusta. Kljub vladne prepovedi so priredili svobodomiselnici po vsej Spaniji povodom obletnice smrti Ferrerjeve velike republikanske manifestacije. V Barceloni je množica po shodu vpila: »Doli s kraljem! Živela španska republika!« Policija je morala poseči za orožje in je več oseb nevarno ranila s samokresi. Mnogo ljudi je aretiranih. Madrid, 1. avgusta. V zvezi z republikanskimi demonstracijami je bil v Madridu aretirani znani republikanski publicist Conceiro.

POMILOŠČENI PRISTAŠI BIVŠEGA SULTANA.

Carigrad, 1. avgusta. Sultan je pomilostil nad 100 odličnih pristašev bivšega sultana Abdul Hamida, katere so vrgli mladoturki v ječe. Med pomiloščenimi je cela vrsta odličnih politikov, med drugimi bivši vojni minister Izet paša, bivši mornariški minister Riza paša, bivši notranji minister Hasan Rahmi paša in

bivši poslanik na perzijskem dvoru Taksim paša.

Carigrad, 1. avgusta. Albanci zahtevajo, da vlada tekom dveh dni razpusti turško zbornico, sicer bodo nastopili s skrajnimi sredstvi.

AFERA STOTNIKA KOSTEVIČA.

Petrograd, 1. avgusta. Ruskega stotnika Kosteviča, katerega aretacija vsled volunštva v prid Rusije, je vzbudila splošno zanimanje, so včeraj izpustili iz zapore.

ZIMA IN SNEG V RUSIJI.

Petrograd, 1. avgusta. Iz mnogih krajev Rusije prihajajo poročila o velikem mrazu in snežnih zemetih, ki so divjali zadnje dni. Posebno hud mraz je na Poljskem, kjer je sneg zapadel tako visoko, da je uničil čedo ovac, obstoječo iz 900 glav. Sadije in žetev je popolnoma uničena.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Na prodaj je prav po ceni sledeče: 1 čisto nov eleganten gugalnik za vsako osebo, šteditnik za na plin kuhati in kopalna bana. Kje, pove »Prva anončna pisarna«. 520-3

Kupi se dobro ohranjeno damsko kolo s prostim tekom. Ponudbe pod »Kolo« na »Prva anončna pisarna«. 524-1

Skoraj nove damske gorske čevlje št. 39 se proda. Kje, pove Prva anončna pisarna.

Hlev

za več konj s šupo in podstrešjem se ceno odda s 1. avgustom t. l.

Natančneje na Rimski cesti št. 19. 519

Knjigoveznica Ivan Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ulica (nasproti glavne pošte)

priporoča vsakovrstna knjigoveška dela, mape, galanterijo, passepartuje itd. — Posebno močna vez za knjižnice, čitalnice in bralna društva.

:: Cene zmerne, delo solidno! ::

Izdelki za veselice!

Korjandoli, girlande, serpentine, balončki, zalepke za šaljivo pošto, moderni mali kuvertki za srečlov, vstopnice (bloki).

Cena zmerna, postrežba točna!

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah

po 6 vin. izvod:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Šelenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOSIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUSNIK, Rimska cesta.
USENICNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIZAJ, Sp. Šiška.

WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica.
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANSEK, Tržaška cesta.
JEZERSEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
STRKOVIČ, Dunajska cesta.
ŠTRAUS, Škofja ulica.
TULACH, Dolenjska cesta.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:

Dunaja	12 ⁵⁵	3 ¹⁶	4 ⁴⁸	5 ⁵⁵	9 ⁵⁴	12 ⁴⁷	5 ²¹	8 ⁵⁸	5 ³¹
Trsta	12 ⁰²	4 ⁰⁹	9 ⁰⁴	11 ²¹	2 ⁵¹	6 ¹⁷	9 ⁴⁷	11 ⁴⁵	
Trbiža	7 ²⁸	9 ⁵¹	11 ¹⁴	4 ²⁰	7 ⁰⁰	8 ¹⁵	11 ³³		
Kamnika	6 ⁴²	11 ⁰⁰	2 ⁴¹	6 ¹⁵	10 ³⁶				
Rudolfovega	8 ⁵⁹	3 ⁰⁰	9 ¹⁸						
Kočevja	8 ⁵⁹	3 ⁰⁰	9 ¹⁸						
Vrhniko	6 ⁵⁸	10 ³⁶	7 ²²						

* Brzovlak. ** Vozi ob nedeljah in praznikih.

Odhod vlakov iz Ljubljane proti:

Dunaju	12 ⁰⁰	12 ¹⁸	4 ³⁹	7 ⁰⁰	11 ³⁶	3 ¹¹	6 ³²	9 ⁵¹	10 ²⁵
Trstu	1 ²⁰	3 ²²	5 ¹²	6 ⁰⁰	10 ⁰⁰	1 ⁰⁶	5 ⁴¹	8 ²⁵	
Trbižu	1 ⁵⁴	6 ⁵²	9 ⁰⁰	11 ³⁰	3 ³²	6 ³⁵	10 ⁰⁰		
Kamniku	7 ²⁷	11 ⁵⁰	3 ¹²	7 ¹⁵	11 ⁰⁰				
Rudolfovem	7 ³²	1 ³¹	7 ⁴⁴						
Kočevju	7 ³²	1 ³¹	7 ⁴⁴						
Vrhniko	7 ³⁵	1 ¹⁸	8 ¹¹						

† Od 26. maja oziroma 1. tu ilja.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
izvzuje vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.
Zaloga županskih in drugih uradnih tiskovin.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

naznanja

okasijsko prodajo

poletnih oblek in slamnikov za gospode in dečke, ter poletne damske konfekcije z globoko reduciranimi cenami.

— 662 —

Torej spraviti Roselysino doto na varno. Passavant se ni ničesar dotaknil razven onega prstana, ki ga je podaril Tannegnyju in še drugega, ki ga je namenil nekemu drugemu. Drugi dan namreč, ko sta izmenjala dragocenosti za suhe cekine, sta zajahala v rani uri in odjezdila proti gradu pokojnega vojvode Orleanskega. Temna slutnja je gnala plemiča vedno k vojvodinji Valentini in sklenil je, da jo zopet obišče. Prišedši v grad Pierrefondo sta pa zvedela, da je vojvodinja potrtosti in žalosti tako zbolela, da se je preselila na jug. Nihče jima pa ni mogel povedati v kateri kraj se je natančno namenila. Nazaj grede sta se ustavila v Dammartinu v krčmi: Pri Blaženem Eliji. Bila je to tista krčma, kjer je bil plemič pri svojem prvem obisku od ljubeznjive krčmarice tako gostoljubno sprejet in se je zastoj nasitil. Bralec se bo vedel spominjati, da je Passavant našel od kralja in Odette podarjeno mu zaponko, s katero je hotel plačati, v svoje veliko veselje zopet v malhi.

Krčmarica je takoj spoznala svojega gosta, lepega plemiča, Passavant pa se je delal, kakor da je ne-pozna več. Ko pa sta se, okrepcavši se, odpravljala in sta sedela že v sedlih, je plemič poklical brhkega dekleta k sebi in mu izročil prstan z blestečim kamenom: Tako se je zahvalil Hardy de Passavant za izkazano mu dobro delo.

Dolgo sta ugibala kapitan in plemič, kam naj odneseta vreči zlata, pa nista mogla do pravega zaključka, končno se je domislil Tannegny svoje hiše.

— 663 —

— Da, tako napraviva, je dejal. Zaklad nevidne, skrivnostne vile, ki si jo predstavljam storjeno iz vrtnic in lilij, doto princeze Rosalinde . . .

— Roselys, ga je sulho zavrnil Passavant.

— Torej zaklad princeze Roselys preneseva v mojo hišo, ki se gotovo že nihče več ne briga za njo. Vsi menijo, da sem daleč od Pariza in nikomur ne pride na misel stikati tam po meni. V kleti so skrivna vratica v zidu in tja preneseva cekine. Midva pa odideva za nekaj časa iz mesta. Ali vam je prav tako?

— Seveda mi je prav. In najboljši bo, da greva takoj. Krčmar nama posodi svojo mulo in prismojenega Perrineta za priganjača. Hola! Hola! Thiband!

Zaslišalo se je takoj stopicanje po lesenem stopnišču in vstopil je krčmar, nesoč v vsaki roki steklenico vina. Prijatelja se nista mogla vzdržati smeha. Vrli krčmar si ni mogel misliti, da bi klici veljali samo njemu . . .

— Tega še nista vajena, je zaklical sopihajoč in postavil buteljki na mizo. Gospod Tannegny je kakor berič stikal po kleti, pa ta mu je ušel. Staro somirsko vino je in takoj se lahko prepričata, da govorim resnico.

Pripravil je kozarca in oči so mu mežikale, ko je natakal kakor zlato žolto vino. Bila je v resnici prava somirska kapljica, ki je še danes na znamenitem glasu.

— Prinesite še kupico zase, je dejal Passavant.

Krčmar si ni dal dvakrat reči. Takoj je bil Perrinet z naročenim na mestu. Zelo mu je laskalo, kadar sta ga yabila postavna junaka

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politiški dnevnik.
„Dan“ je najbolj informirani slovenski dnevnik.
„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.
„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinajev, s pošto mesečno le K 170.
„Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu učitelstvu, vsem učiteljskim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjižnicam

po vsebini in opremi krasno Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vin., s poštnino

26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.